

Asia: VN/12316/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kaivoslain muuttamisesta

Lausunnonantajilta toivotaan erityisesti vastausta seuraaviin kysymyksiin:

1. Varausjärjestelmään esitetään seuraavia muutoksia:

- alueellisia rajauksia,
- hehtaariperusteinen varausmaksu
- varausajan lyhentäminen
- varauspäätöksen sisällön tarkentaminen
- varaajan velvollisuus tiedottaa varausilmoituksen jättämisestä.
- **Mitä hyötyjä näet esitetyissä muutoksissa? Mitä muita muutoksia ehdotat ja miksi?**

Kaavin kunta on samaa mieltä, että varausmaksujen asettaminen varaajalle on perusteltu. Kaavin kunta esittää varausmaksujen korottamista.

Kaavin kunta on myös samaa mieltä Pohjois-Savon liiton lausuntoluonnoksen kanssa varausajoikojen jatkamisesta. Poikkeavissa päätöksissä varausmaksun korottaminen olisi perusteltua.

Vuorovaikutuksen ja avoimen keskusteluyhteyden sekä säännöllisten tiedotustilaisuuksien lisääminen maanomistajien, kunnan ja viranomaisten välillä on perusteltua.

2. Onko keskeisten lakien soveltamisalojen rajat selvät: kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki? Jos ei, miten tätä sääntelykokonaisuutta voisi mielestäsi selkeyttää?

Kaavin kunta on yhtä mieltä Pohjois-Savon liiton lausuntoluonnoksen kanssa.

3. Onko sinulla kokemuksia malminetsinnän aiheuttamista konkreettisista haitoista itsellesi, omaisuudellesi, harjoittamallesi elinkeinolle tai muutoin? Kerro niistä. Olisiko haitat voitu ehkäistä lupaehdoilla? Millaisilla?

Malminetsintä ja aluevaraukset ovat aiheuttaneet matkailussa ja kiinteistö kaupoissa sekä alueen lisärakentamisen suunnittelussa epävarmuutta kiinteistönomistajissa ja toiminnan harjoittajissa. Kaavin kunta on sillä kannalla, että kunnan ja maanomistajien lausunnoille tulee antaa jatkossa suurempi painoarvo hankkeiden suunnittelussa. Kunnalla tulee olla mahdollisuus vastustaa tai oikeus estää malminetsintään ja jatkotoimiin liittyvät toimet, mikäli niillä katsotaan olevan haittaa esimerkiksi kunnassa harjoitettavalle matkailulle tai muille toiminnoille.

4. Kaivoshankkeet ja niiden vaikutukset eivät aina rajaudu yhden kunnan alueelle. Nykyisin kaivoksen maankäyttö on voitu ratkaista myös maakuntakaavalla, mutta jatkossa edellytettäisiin kuntatason kaavaa, millä vahvistetaan kunnan päätösvaltaa asiassa. Mitä vaikutuksia näet nyt esitetyillä muutoksilla olevan kaavoitukseen? Mitä ratkaisuja näet kuntarajat ylittävien vaikutusten huomioimiseksi?

Kaavin kunta kannattaa ehdotusta, että kaivostoiminta perustuisi oikeusvaikutteisiin asema- tai yleiskaavoihin jolloin kunnilla olisi paremmat vaikutusmahdollisuudet päättää alueensa suunnittelusta.

5. Kaivoksiin liittyy kaksi erillistä vakuutta, kaivosvakuus ja jätevakuus. Kaivoslaissa säädetään kaivosvakuudesta, jota esityksellä täsmennettäisiin. Kaivosvakuuden tulisi kattaa kaivosten sulkemistoimet, kuten rakennusten, rakennelmien, tiestön ja sähköverkon purkaminen, mikäli kaivostoiminnan harjoittaja on varaton. Lisäksi kaivosvakuutta esitettäisiin laajennettavaksi poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteisiin ja maanomistajakorvauksiin. Jätevakuudesta säädetään ympäristönsuojelulaissa ja lisäksi ympäristöministeriössä kehitetään ympäristövahinkojen toissijaisia vastuujärjestelmiä. Näetkö vakuussäätelyn kattavana vai onko vielä jokin ilmeinen aukko ja mitä se koskee?

Kaavin kunta kannattaa tiukempaa linjaa kaivosten lopettamisen seurannassa ja suurempien jälkihoitovakuuksien asettamista, joilla turvataan viimekädessä kaivostoiminnasta aiheutuneiden jälkien ennallistaminen. Jälkihoidon tulee kattaa koko kaivostoiminnan aiheuttamat jäljet mm. rakennuksille, ympäristölle, tiestölle, sähköverkolle sekä muulle infralle.

Kaivosvakuuden kattamisen laajentaminen myös poikkeustilanteiden ja turvallisuustoimenpiteisiin liittyen on perusteltua.

6. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lupamääräyksiä saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (51, 52 ja 54 §). Miten arvioit esitettyjen muutosten vaikutusta?

- ottaen huomioon saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan
- ottaen huomioon muut elinkeinot, kuten matkailun ja porotalouden

Kaavin kunta on yhtä mieltä Pohjois-Savon liiton lausuntoluonnoksen kanssa.

Muut kommentit liittyen hallituksen esitysluonnokseen:

Kaavin kunta on yhtä mieltä Pohjois-Savon liiton lausuntoluonnoksen kanssa. Kaavin kunnan yksi merkittävimmistä matkailu- ja ympäristökohteista oleva Vaikkojoki -reitistö tulee suojella kaikelta kaivostoiminnalta.

Hartikainen Markus
Kaavin kunta - Tekninen osasto